

تأثیرات نرخ بهره بر بازار سهام

نرخ بهره برای اکثر مردم مهم است و همچنین می‌تواند در بازار سهام تأثیرگذار باشد، اما چرا؟ در این مقاله به ارتباط بین نرخ بهره با بازار سهام و اینکه چگونه ممکن است بر زندگی ما تأثیر بگذارند، پرداخته می‌شود.

نرخ بهره

بهره در واقع هزینه‌ای است که فرد در قبال استفاده از پول فرد دیگری به وی می‌پردازد. خانوارها با این مفهوم به‌خوبی آشنا هستند، آنها باید برای خرید خانه از بانک وام رهنی دریافت کنند و در عوض بهره آن را بپردازند. دارندگان کارت‌های اعتباری نیز این مفهوم را خوب می‌دانند، آنها پول را به

صورت کوتاه‌مدت قرض می‌گیرند و به وسیله آن خرید خود را انجام می‌دهند. اما زمانی که صحبت از بازار سهام و تأثیر نرخ بهره می‌شود شرایط فرق می‌کند.

نرخ‌های بهره در واقع همان هزینه‌های هستند که بانک‌ها برای استقراض پول از بانک مرکزی متحمل می‌شوند. چرا این ارقام مهم هستند؟ بانک مرکزی توسط این نرخ‌ها سعی در کنترل تورم دارد. تورم، ناشی از تقاضا زیاد و یا عرضه کم است که سبب افزایش قیمت‌ها می‌شود. بانک مرکزی با اثر گذاری بر مقدار پول در دسترس، می‌تواند تورم را کنترل کند. در حقیقت با افزایش نرخ بهره بانک مرکزی عرضه پول را کم می‌کند و به نوعی دسترسی به آن را گران‌تر می‌کند.

اثرات افزایش نرخ بهره

هنگامی که بانک مرکزی نرخ بهره را افزایش می‌دهد، این اقدام تأثیر آنی بر بازار سهام نمی‌گذارد. در عوض تأثیر مستقیمی بر بانک‌ها برای وام گرفتن از بانک مرکزی می‌گذارد. اولین اثر غیرمستقیم افزایش نرخ بهره این است که بانک‌ها نرخ‌های بهره را برای مشتریان افزایش می‌دهند. افراد برای گرفتن وام رهنی و کارت‌های اعتباری تحت تأثیر این افزایش قرار می‌گیرند، به خصوص اگر از نرخ‌های بهره‌ی شناور استفاده کنند. این اقدام بر مقدار پولی که مردم می‌توانند خرج کنند اثر می‌گذارد. علاوه بر این، افراد همچنان باید قبوض را پرداخت کنند وقتی این قبوض گران‌تر می‌شوند، پول کمی از درآمد خانوارها باقی می‌ماند. این بدین معناست که خانوارها محتاطانه‌تر خرج می‌کنند. به همین علت، شرکت‌ها به‌صورت غیرمستقیم از عکس‌العمل مشتریان در برابر کاهش نرخ بهره تأثیر می‌گیرند. اما افزایش نرخ بهره به‌صورت مستقیم بر شرکت‌ها نیز تأثیر می‌گذارد. آنها باید برای گسترش فعالیت‌های عملیاتی خود باید از بانک‌ها وام بگیرند. وقتی بانک‌ها استقراض را گران‌تر می‌کنند، شرکت‌ها شاید دیگر نتوانند به مقدار زیاد وام بگیرند و مجبور هستند تا بهره بالاتری پرداخت کنند. هنگامی که شرکت‌ها کمتر هزینه می‌کنند کمتر رشد خواهند کرد که این امر سبب کاهش سود آوری آنها نیز می‌شود.

تأثیرات بر قیمت سهام

همانطور که گفته شد تغییر در نرخ بهره بر شرکت‌ها و مردم اثر می‌گذارد، اما علاوه بر آن بر بازار سهام نیز تأثیر می‌گذارد. یکی از راه‌های ارزش‌گذاری شرکت‌ها، جمع ارزش فعلی جریان‌ات نقد آتی شرکت‌ها است. برای بدست آوردن قیمت سهام، مجموع ارزش فعلی جریان‌ات نقد آتی بر تعداد سهام موجود تقسیم می‌شود. نوسانات قیمت سهام نشان دهنده انتظارات سرمایه‌گذاران زمان‌های مختلف از شرکت دارند. به خاطر این تفاوت‌ها سرمایه‌گذاران تمایل دارند که در قیمت‌های متفاوت سهمی را بخرند یا بفروشند.

اگر تصور شود که شرکت در آینده رشد و یا سود کمتری خواهد داشت (در اثر بهره بالا بدهی و یا درآمد کم) مقدار جریان‌ات آتی آن کاهش یافته و در نتیجه قیمت سهامش کاهش می‌یابد. اگر قیمت سهام بسیاری از شرکت‌ها کاهش پیدا کند، کل بازار و شاخص‌هایی از قبیل داو جونز و اس‌اند پی‌افت می‌کنند.

اثرات سرمایه‌گذاری

برای بسیاری از سرمایه‌گذاران افت قیمت سهام و بازار خوشایند نیست. سرمایه‌گذاران تمایل دارند ارزش سرمایه‌گذاری آنها افزایش یابد که این افزایش ارزش می‌تواند ناشی از افزایش قیمت سهام، دریافت سود تقسیمی و یا هر دو این موارد است. با انتظار رشد کم و جریان‌ات نقد آتی کمتر، سرمایه‌گذاران رشد قیمتی مورد انتظار خود را دریافت نخواهند کرد و این باعث می‌شود تا سرمایه‌گذاری در سهام برای آنها جذاب نباشد. به‌علاوه، سرمایه‌گذاری در سهام از سایر سرمایه‌گذاری‌ها ریسک بیشتری دارد. هنگامی که بانک مرکزی نرخ بهره را افزایش می‌دهد، اوراق بهادار دولتی مانند اوراق خزانه که سرمایه‌گذاری‌ها مطمئن‌تری هستند را پیشنهاد می‌کند. به عبارت دیگر، نرخ بازده بدون ریسک افزایش می‌یابد و این سرمایه‌گذاری‌ها را جذاب‌تر می‌کند. هنگامی که افراد در سهام سرمایه‌گذاری می‌کنند، توقع دارند در ازای قبول ریسک، پاداش بگیرند و نرخ بازده سرمایه‌گذاری از نرخ بازده بدون ریسک بیشتر باشد. بازده مورد انتظار سرمایه‌گذاری در سهام برابر است با نرخ بازده بدون ریسک به‌علاوه‌ی صرف ریسک. افراد مختلف، بسته به میزان ریسک‌پذیری و شرکتی که در آن سرمایه‌گذاری می‌کنند، انتظار بازده‌های متفاوتی دارند. در اصل، هرچه نرخ بازده بدون ریسک افزایش یابد، بازده مورد انتظار سرمایه‌گذاری در سهام نیز افزایش می‌یابد، به همین خاطر اگر صرف ریسک مورد انتظار کاهش یابد در حالی که بازده ثابت باشد و یا کاهش یابد، سرمایه‌گذاران سهام را پر ریسک دانسته و جای دیگری سرمایه‌گذاری می‌کنند.

کلام آخر

تغییر در نرخ بهره تاثیر گسترده‌ای بر اقتصاد می‌گذارد. وقتی که نرخ بهره افزایش می‌یابد، مقدار پول در گردش کاهش می‌یابد و در نتیجه تورم کاهش می‌یابد، همچنین وام گرفتن گران‌تر می‌شود و این عامل نیز بر مردم و شرکت‌ها نیز تاثیر می‌گذارد، به گونه‌ای که هزینه‌ها افزایش و درآمدها کاهش می‌یابد. در نهایت، افزایش نرخ بهره باعث می‌شود بازار سهام جذابیت خود را برای سرمایه‌گذاران از دست بدهد.

به خاطر داشته باشید که تمامی این عوامل و نتایج آنها به هم وابسته هستند. آنچه در بالا شرح داده شد را نمی‌توان مستقل از سایر عوامل در نظر گرفت، نرخ بهره تنها عامل اثر گذار بر قیمت سهام نیست و عوامل بسیاری بر تغییرات قیمت سهام موثر هستند و تغییر نرخ بهره تنها یکی از این عوامل است. بنابراین نمی‌توان با قطعیت گفت که افزایش نرخ بهره توسط بانک مرکزی همیشه اثر منفی بر بازار می‌گذارد.